

වහ අලිනගෙන ගම රැකදෙන ආරක්ෂණ විදුලී වැටක

අලි-මිනිස් ගැටුම පාලනය සඳහා ගම වටා කාලීන විදුලී වැට ඉදිකිරීමේ
ව්‍යාපෘති භාර ව කටයුතු කරන නිලධාරීන් සඳහා අත්වැළක්

කංරක්ෂණ පරෙශෙන් ආයතනය

වන අලිනගෙන් ගම රැකඳෙන ආරක්ෂණ විදුලී වැටක

අල්-මිනිස් ගැටුම පාලනය සඳහා
ගම වටා ස්ටේර විදුලී වැට ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘති
හාර ව කටයුතු කරන නිලධාරීන් සඳහා අත්වැලක්

කිරීම් පරිගණක ආයතනය

වහ අමිතගෙන ගම රැකිදෙන ආරක්ෂිත විදුලී වැට්ටක

පළමු මූල්‍යය : 2017 මාර්තු

පිටපත : ආචාර්ය පස්ත්‍රියාල් ප්‍රහාන්ද
සම්පත් තීක්‍රතායක
සුප්‍රත් ප්‍රහාන්ද ප්‍රකාශ

කවර නිර්මාණය හා : ධම්මික මහෝයේ (DM Creations)

පිටු සැකසුම

සේවකත් බලීම : කාලීක විමුලසේන

මූල්‍යය : සින්රි ගුරුපික්ස්

ප්‍රකාශනය : සංරක්ෂණ පර්යේෂණ ආයතනය,
අංක 26/7, C2 පාර, කොළඹවැව,
ජල්පල්ලම,
නිස්සමනාරාමය.

හැඳින්වීම

අල්-මිනිස් ගැටුම, වියේත් නැතිනම් වන අලින් විසින් මිනිසුන්ගේ බවහෝගු, ගේදාර, හා ප්‍රවිත විනාශ කිරීම දිනෙන් දින ම උගු වන සමාජ, ආර්ථික හා පාර්සරක ප්‍රශ්නයක් බවට පත් වෙමින් පවතී. රට විසඳුම් සෙවීමට විවිධ පාර්ශ්ව තොයෙකුත් ආකාරයෙන් උත්සාහ දැරැවූ, මේ දක්වා ඒ විසඳුම් යෝජනා සැලකිය යුතු සාර්ථකත්වයක් අත්කරගෙන නැත.

අල්-මිනිස් ගැටුම පාලනය කර මිනිස් ප්‍රවිත හා දේපාල ආරක්ෂා කර ගැනීමට යොදා ගත නැති තොදම විසඳුමක් ලෙස විදුල් වැට හැඳින්වීය නැතිය. රැඹියල් කෝඩී ගණනක් මහජන මුදල් විය-පැහැදුම් කරමින් විදුල් වැට ඉදිකර අල්-මිනිස් ගැටුම පිටු දැකීමට උත්සාහ දැරැවෙන් විභැවීති. නමුත් දැකින පුරා විවිධ ප්‍රදේශ වල ඉදිකළ විදුල් වැටවල් බොහෝමයක් අපේක්ෂිත සාර්ථක ප්‍රතිලාභ අත්කර දී තොමැත. විදුල් වැට බිඳශේන ගම් වැනි අල්-අභුත් බාධාවක් තොර ව යළි යුතින් මිනිසුන්ගේ ප්‍රවිත වලට තරුණ විෂ්ලේෂණ කරමින්, ජන ප්‍රවිත අඩාල කරමින් සිටී. මෙම ගැටුම නිකා වසරකට මිනිස් ප්‍රවිත හැන්තැවක් පමණ අපට අනිම් වෙයි. ඒ මිනිස් ප්‍රවිත වල වට්හාකම පාඨ මිල කළ තොහැක. වියේ ම මිනිසුන්ගේ නිවාස, යටිතල පහසුකම් හා බවහෝග විනාශ වීම නිකා වාර්ෂික ව විශාල ආර්ථික හානියක් සිදු වේ. මෙම ගැටුමේ අනෙක් පාර්ශ්වය වන අල්-අභුත් ද මුත් ඉමහත් පිඩාවට පත් වන අතර, වාර්ෂික ව ස්කේදන්තයන් දෙසිය පනහක් පමණ අල්-මිනිස් ගැටුමට බෑම් වේ.

නමුත් පර්යේෂණ මගින් අනාවරණය කරගෙන ඇති ආකාරයට විදුල් වැට මගින් අල්-මිනිස් ගැටුම පාලනය කිරීම අසාර්ථක වී ඇත්තේ බොහෝමයක් විදුල් වැටවල් තියමාකාරයෙන් ස්ථානගත වී තොරිඩ් ගේතුවෙති. අල්-අභුත්ගේ වාසන්ත් හා මිනිසුන් ප්‍රවත් වන ගම්මාන අතර සීමාවේ විදුල් වැට ඉදි තොට් වෙනත් ප්‍රදේශ වල විදුල් වැට ඉදිවීම මෙම තත්ත්වය ඇති වීමට හේතු වී තිබේ. උඩහරණයක් වශයෙන් ඇතැම් විදුල් වැට ඉදිවී ඇත්තේ වනපිටි රක්ෂිත (ජාතික වගේද්‍යාන, අනයුම් වැනි) සීමාවන් වල ය. ව්‍යුමගින් වීම වනපිටි රක්ෂිත වල ප්‍රවත් වන අල්-අභුත් පිටතට මීමට තොහැක වීමට ප්‍රථම්වන. නමුත් අල්-අභුත් ප්‍රවත් වත්තේ වනපිටි රක්ෂිත ඇතුළත පමණක් තොට්. බොහෝ වනපිටි රක්ෂිත මායිම ව ඇත්තේ ද මිනිස් වාසන්ත් වලට තොට්, වන සිංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ කැලුණ වලට ය. අල්-අභුත් බොහෝමයක් ප්‍රවත් වන්හේ වනපිටි රක්ෂිත වලින් පිටත ඇති වනාන්තර කොටස්, බැඳීකුටුරී වල ය. වනපිටි රක්ෂිත වලින් ප්‍රවත් වන අලින්ට මිනිසුන් ප්‍රවත් වන ගම්මාන භෝගාව් දීම් ආකාරය කිරීමට, වනපිටි රක්ෂිත සීමාවේ සහ යාබද වනාන්තර අතර පිහිටි විදුල් වැට බාධාවක් තොට්. වනපිටි රක්ෂිත වටා විදුල් වැට ඉදිකර

විම රක්ෂිත තුපුරු සියලු අලි-ඇතුන් සීමා කිරීමට කොතරම් උත්සාහ දැරෙටිව, මේ වන තෙක් වෘත උත්සාහය ද සම්පූර්ණයෙන් ම සාර්ථකත්වයක් අත්කරගෙන නැත.

විරෝධතානයේ අලි-ඇතුන් ගම් වැදිමට ප්‍රධාන හේතුවක් වී ඇත්තේ විදුලි වැට ගම්මාන වලට දුර බැහැරන් පිහිටා නිඩිම, ලද කැලැං හා මුඩු බැමි යනාදිය සහ වසකරේ යම් කාල සීමාවක ද පමණක් වගා කටයුතු සිදු කරන කුමුරු ද ඇතුළු වන පරඳු විදුලි වැට ඉදිකිරීම ය. ව්‍යුබැවින් සැපු ව විදුලි වැට මගින් ගම්මාන ආරක්ෂා විම සිදු නොවන අතර, ගම්වාසින්ට විදුලි වැට නඩත්තු කිරීම අපහසු කාර්යයක් බවට පත්වේ. ව්‍යුබැවින් විදුලි වැට සම්පයට වන අලියකට ගම්වාසින් නොපෙනීම ද අමින් වැට කැස්මටට ඇති ප්‍රව්‍යතාවය වැඩි වීමට හේතු වේ. කාලයාගේ ඇවැමෙන් දුරටුවල වන ව්‍යුබැවින් විදුලි වැට බිඳුගෙන ගම් වැදිම අලි-ඇතුන්ට පහසු වන අතර, ව්‍යුබැවින් අලි-ඇතුන් විදුලි වැට බිඳු හේතුමට ඉගෙන ගැනීම ද සිදු වේ.

විදුලි වැටක් යනු අලියකු ඩිය වැද්දු ආරක්ෂාව සලසා ගන්නා උපායක් පමණි. අකාර්යක්ෂම හා ක්‍රියා විරෝධතා විදුලි වැටක් සමඟ සෙල්ලම් කිරීමටත්, විය කඩා බිඳු දැක්මීමටත් තුරු වූ අලි කොතරම් හොඳින් නිර්මාණය කළ විදුලි වැටක් වුව ද බිඳු දැක්මට පෙළැඳීම්.

අප යමක් ආරක්ෂා කර ගත යුතු ද, ඒ ඉලක්කය සාර්ථක ව ඉටු කර ගැනීමට නම් ආරක්ෂක උපක්‍රමය අප ආරක්ෂාව ලබා දීමට තැන් කරන දෙයට සම්ප විය යුතුය. අප තිව්‍යක් ආරක්ෂාවට දෙරුවුවක් නිර්මාණය කරන්නේ විභි අගුල දැමු විට වෙනත් කිසිවකුටත් නිවසට ඇතැලු විය නොහැකි ලෙස ය. අප අපගේ ඉඩීමට වැටක් ඉදිකර ගේරුවුවක් යොදුන්නේ පිටස්තර කිසිවකුත් අප ගෙවත්තර අනවසරයෙන් ඇතුළු විම වැළැක්වීමට ය. අප නිර්මාණය කරන දොර හෝ වැට වෙනත් ගෙයක හෝ වත්තක තැබීමෙන් අප බලාපොරොත්තු වන ආරක්ෂාව නොලැබේ.

ඒ හා සමානව ම අලි-මිනිස් ගැටුමෙන් ඩිඩා විදින ගම්මාන වටා විදුලි වැට ඉදිකර ආරක්ෂා කර ගැනීම මගින් අලි-මිනිස් ගැටුම මැධිලිමෙන් ල අති විශාල සාර්ථකත්වයක් අත්කර ගත හැකිය. ව්‍යුමගින් වන අලින්ට ගම් වැදිමට ඇති ඉඩීකඩි ඉතා අවම වෙයි. රීට හේතුව වන්නේ ගම වටා විදුලි වැට ඉදිකර ඇති විට විය ගම්මානයේ ජනතාවට සම්ප විම නිසා ඒ ගැන අවධානය යොමු කිරීම හා ආරක්ෂා කර ගැනීම පහසු වීමයි. විදුලි වැට මාර්ගය දිගේ වර්ධනය වන වල් පැල ඉවත් කිරීම, ගුද්ධ පවිතු කිරීම වැනි සුඩ නඩත්තු කටයුතු සිදු කිරීම ද මෙමගින් පහසු වෙයි. ගම්මාන තම ඉඩීමේ මාදිම ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා දුක්වන උනන්දුව ම තම ජීවිත, දේපොල හා බවහෝග ආරක්ෂා කර දෙන විදුලි

වැට ආරක්ෂා කර ගැනීමට ද ගොඳු ගැනීමට මෙම ග්‍රාමය විදුලි වැට කුමය මගින් හැකියාව ලැබේ. වැට පසෙක පැහැදිලි ව මිනිස් ජනාචාසයක් ද, අනෙක් පස පැහැදිලි ස්වභාවික පරිසරයක් ද පවතින හෙයින් වන අලින්ගේ ව්‍යාසනුම වලින් මිනිසුන් ජ්‍වත් වන ගම්මානය පහසුවෙන් වෙන් කර හදුනා ගැනීමට අලින්ට ද හැකි වේ. ඒ නිසා අලින්ට ගම්මාන මග හරිමින් අවශ්‍ය ආකාරයට උන්ගේ ව්‍යාසනුම්යේ සැරසරමින් ආහාර හා ජලය සපයා ගැනීමට ද බාධාවක් ඇති නොවේ. අලියකු වැට අසටට පැමිණි විට ගම්වාසීන්ට නිතරින් ම දිස්වන හෙයින් වියේ අලියකු පැමිණි අවස්ථාවක වැට කැඩීමට පෙර විම අලිය පළවා හැරීමට හැකිවනු ඇත. වීමෙන්ම වැට සම්පයට පැමිණෙන අලියකුට ද ගම්වාසීන් දිස්වන හෙයින් අලින් වැට සම්පයට එම ද වැට කැඩීමට ප්‍රයත්න දැරීම ද ඉතා අල්ප වෙයි.

විඛැවින් ගම්මාන වටා විදුලි වැට ඉදිකර ගැනීම මගින් අලි-මිනිස් ගැටුම් පවතින පුදේශ වල ජනතාවට තම ජීවිත හා දේපාල ආරක්ෂා කරගෙන සනුරීන් ජීවත් වීමට මෙමගින් මග පැදේ. දිවයින් විවිධ පුදේශ වල ගම්මාන වටා මෙවැනි ග්‍රාමය විදුලි වැට ඉදිකරගෙන ඒ ගම්මාන වන අලි තර්ජන වලින් ආරක්ෂා කර ගැනීමට මේ වන විට හැකියාව ලැබේ තිබේ. විම ගම්මාන වලට විල්ල වූ වන අලි ප්‍රහාර සියයට අනුහතමයක් ම වළක්වා ගැනීමට විමගින් හැකියාව ලැබේ තිබේ.

නමුත් මෙහි දී ඇතිවන ගැටුවට වන්නේ ගම්මාන වලින් දුර බැහැර පුදේශ වල පිහිටා ඇති කුමුරුයායන් ආරක්ෂා කර ගැනීමට ග්‍රාමය විදුලි වැට මගින් පිටුවහැලක් නොලබාවමයි. ඒ සඳහා ඇති සරල විසඹුම ග්‍රාමය විදුලි වැට ඉදිකිරීමට සම්මාශ ව කුමුරුයායන් වටා කාලීන විදුලි වැට ඉදිකිරීමයි. (වන අලින්ගෙන් කුමුරු රැක දෙන ආරක්ෂිත විදුලි වැටක් අන්පොන බැඟන්න.)

අලි-මිනිස් ගැටුම පාලනය සඳහා ගම්මාන ආරක්ෂා කරන ස්ථිර විදුලි වැට භා කුමුරුයායන් ආරක්ෂා කරන කාලීන විදුලි වැට ඉදිකිරීම ඉතා සාර්ථක ප්‍රතිඵ්‍යා අත්කර දෙයි. මෙම ව්‍යාපෘති ගම්මාන වල කුයාත්මක දිරීම සම්බන්ධයෙන් විම ව්‍යාපෘති සාර ව කටයුතු කරන තිලඛාරීන් ලෙස ඔබට සුවිශාල වගකීමක් පැවරී ඇත. මෙම කුයා පොත් පිංව සකස් කර ඇත්තේ විම කටයුත්ත සාර්ථක ව ඉටුකිරීම සඳහා ඕනෑම පහසුවක් විම පිණිස ය.

ඒ නිසා මෙය නොදින් පර්හිලනය කර ලබා ගන්නා දැනුම්වත්හාවය තුළින් ඔබ පුදේශය තුළ පිහිටා ඇති වන අලි තර්ජනයට ලක් ව ඇති ගම්මාන වල ජනතාව ආරක්ෂා කර ගැනීමට සත්‍ය ව මැදිහත් විමට ඔබට හැකිවේ යැයි යන්න අපගේ බලාපොරෝත්තුවයි.

වනජ්වී සංරක්ෂණ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්තුමන්ගේ පණ්ඩිචිය

වර්තමානය වනවිට අම් මිනිස් ගැටුම දිනෙහේ දින උගු වන ගැටුවක් බවට පත්වී ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා වපසරයක් තුළ සැලකිය යුතු අම් ගහණයක් විසින් සිටිමත්, සංවර්ධන ත්‍රිය තේතුවෙන් දිනෙහේ දින උගු වන ඉඩම් අවශ්‍යතාවය මත සතුන්ගේ වාසස්ථාන කුමාණුකුලව අනිම් වීමත් මෙම ගැටුවට හේතු වන අතර විය කළමනාකරණය කරගැනීමේ අභියෝගයට වර්තමානයේ දී අප මූනුණු දී සිටින්නෙමු. ගැටුම අවම කිරීම සඳහා රක්ෂිත කළුප ආවරණය වන පරිදි රක්ෂිත කළුප වටා විදුලි වැට ඉදිකරන අතර වන අම් විසින් සිටින රක්ෂිත කළුප විදින් පිටත ගෑමාන වටා ද විදුලි වැට ඉදි කරනු ලැබේ. ඒ සඳහා වාර්ෂිකව රැසියල් මිලියන ගණනක් රැසිය විසින් වැය කරනු ලැබේ. විසේම වනජ්වී සංරක්ෂණ නිලධාරීන්ගේ රාජකාරී කාලය 60% කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් මේ සඳහා වැය කිරීමට සිදු වී ඇත. කෙසේ වෙතත් විදුලි වැටින් අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටු කරගැනීම සඳහා මහජනතාවයේ සහාය අත්‍යවශ්‍ය වේ.

මේ පිළිබඳ මහජනතාව දැනුවත් කිරීම සඳහාත් නිවැරදි කුමවේදයක් අනුව විදුලි වැට නඩන්තු කිරීම පිළිබඳවත් සකස් කරන ලද මේ පොත් පිළිව අම් මිනිස් ගැටුමෙන් පිඩා විදිනු බෙන ජනතාවට මෙන්ම විය විසඳුමට උත්සාහ දරණ නිලධාරීන්ගේද පහසුව සඳහා ඉතාමත් ප්‍රයෝගනවත් වේ.

මෙටැනි වටිනා පොත් පිංවක් මුද්‍රණය කිරීමට කටයුතු කිරීම පිළිබඳව සංරක්ෂණ පර්යෝශණ ආයතනය වෙත මාගේ කෘතායුතාවය පළ කර සිටිමි.

චිං.චිං.කේ.ජතිරත්න
අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
වනජ්වී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව

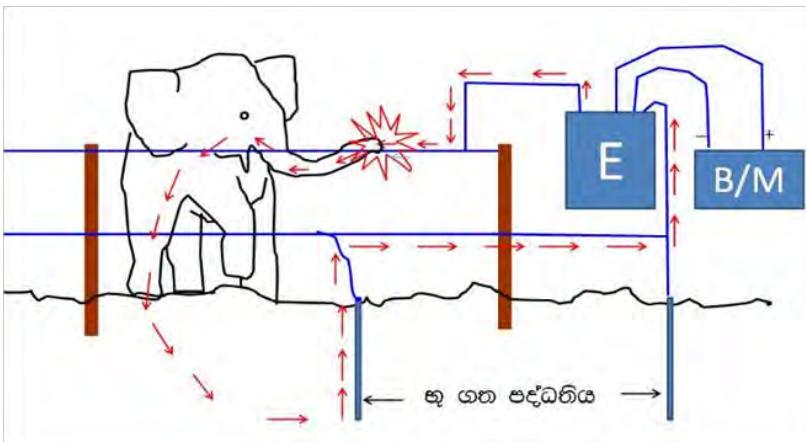
විදුලි වැටක සාමාන්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය කෙබඳ ද?

විදුලි වැටක් මගින් සිදු කරන්නේ විනි ගැටෙන සතුන්ට විදුලි සැර වැදුමේ අප්‍රසන්න අත්දැකිමක් බඩාදීම ය. වනාන්තරයේ පිටත් වන සතුන්ට විවැති අත්දැකිමක් කිසිම අවස්ථාවක ලැබේ නැත. වම අත්දැකිම වන සතුන්ට ආගන්තුක ය. බිඟ උපදෙශන යුතු ය. ඒ නිසා විදුලි කම්පනය හොඳුනැටී අත්විදු සතුන් ඉහ්පති විදුලි වැටෝ ගැටෙමෙන් වැළඳී සිටී. විමගින් විදුලි වැට වන සතුන්ට බාධිකයක් ලෙස ක්‍රියා කරයි.

විදුලි වැටක් සඳහා විදුලිය බඩා දෙන්නේ විනජයිසර (Energizer) යන්තුයක් මගිනි. වම යන්තුය වෝල්ට්‍රේ 12 ක බැවරියකින් ලැබෙන බාරාව හෝ වෝල්ට්‍රේ 240 ක ගෘහස්ථී විදුලි පරිපාලකයින් ලැබෙන බාරාව, විදුලි වැටෝ ගමන් කරන වෝල්ට්‍රේ 6,000-8,000 ක් පමණ ඉහළ වෝල්ට්‍රේයතාවක් සහිත මූත් ඉතා කුඩා ඇම්පියර් අගයක් සහිත DC (Direct Current) බාරාවක් බවට පරවර්තනය කරයි. වම බාරාව ගලා යන්නේ කඩින් කඩි වශයෙනි. වික් ස්පන්දනයක් ගලා යම තත්පරයකින් ඉතා කුඩා කොටසකට සීමා වෙයි. ඒ ස්පන්දන දෙකක් අතර තත්පරයක පමණ කාලයක් පවතී. ඒ නිසා විදුලි වැට ස්පර්ශ වීමෙන් සතුන්ට විශාල කම්පනයක් ඇති වන නමුත් කිසිදු හානියක් සිදු නොවේ. ක්‍රියාකාරී තත්ත්වයේ පවතින විදුලි වැටෝ කම්බියක් ඇග දැවටෙන සතු තුළින් අධි වෝල්ට්‍රේය බාරාව පොලොව දක්වා ගමන් කර, පරිපාලය සම්පූර්ණ වීමෙන් වම සතාට බලවත් කම්පනයක් බඩා දේ.

බැවරිය ආරෝපණය කිරීම සුරුය බලයෙන් කළ හැකි අතර, සමහර විනජයිසර යන්තු ගෘහස්ථ විදුලියෙන් ක්‍රියා කෙරේ.

විදුලි වැටක ක්‍රියාකාරීත්වය දක්වන සටහන

E - එනජයයිසරය

B/M - බැටරිය හෝ ගෘහස්ථා විදුලිය

අලි-මිනිස් ගැටුම පාලනය සඳහා මෙතෙක් ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග හා ඒවායේ ඇති අසු-ලුහුඩුකම්

විදුලි වැට් අලි-මිනිස් ගැටුම පාලනය කිරීමට යොදා ගත හැකි ඉතා නොදු මෙවලමකි. නමුත් මේ දක්වා ඉදිකර ඇති විදුලි වැට්වල් බොහෝමයකින් අපේක්ෂා කරන ලද ප්‍රතිඵල නොලැබේමට ප්‍රධාන ම හේතුව අලි-ඇතුන්ගේ වර්යාවන් සහ හැසිරීම් රටා පිළිබඳ තිසි අවධානයක් යොමු නොකර විම විදුලි වැට් ස්ථානගත කර තිබේම ය.

අම් රංචුවක සාමාජිකත්වය දරන්නේ ගැහැණු සතුන් හා ලිංගික ව පරිණාත නොවූ, ව්‍යෙනමන් නැත්ත්ම් වැඩි වියට නොපැමිනි පිරිම සතුන් පමණි. පිරිම අම් පැටවුන් ලිංගික ව පරිණාත විමන් සමග වනයේ තනි ව පිටත් විමට පෙළමෙනි. විම සතුන් සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරයේ දී 'තනි අමින්' ලෙස හැඳින්වේ. විම තනි අමින් ඇතැම් අවස්ථා වල කිහිපදෙනා බැංකින් තුළ තැන්ඩායම් සඳහාමට ද පෙළමේ.

අම්-ඇතුන්ට තමන්ට ම ආවේණික වූ වාසනුම් තිබේ. විම සතුන් තමන්ගේ වාසනුම් වලට විකාල ඇල්මක්, බැඳීමක් දක්වන අතර, වසර පුරා විවිධ කාල වල දී තමන්ගේ වාසනුම්යේ විවිධ ප්‍රදේශ වලට ගමන් කරමින් ආහාර හා ජලය සපයා ගනී. ඒ සඳහා අම්-ඇතුන් දිනකට කිලෝමීටර් පහක පමණ දුර ප්‍රමාණයක් පා ගමන් යෙදේ. සාමාන්‍යයන් ශ්‍රී ලංකාවේ අම්-ඇතුන්ගේ වාසනුම් විරිග කිලෝමීටර් පහනත්-දෙසීයත් අතර විකාල ප්‍රදේශයක පැතිර පවතී. අම්-ඇතුන්ගේ පැවැත්මට දිනකට විකාල ආහාර ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය වේ. විම ආහාර අවශ්‍යතාව සපුරා ගැනීමට අම්-ඇතුන් තමන්ගේ වාසනුම් පුරා සංකුමණාය වේ. ඒ අතරතුර තම වාසනුම්යේ ඇති ගම්බිම ද ආකුමණාය කිරීමට සමහර අම්-ඇතුන්, විශේෂයෙන් සමහර වැඩිමහල් පිරිම සතුන් පෙළමේ.

ගැහැනු සතුන් හා පැවත්වූන්ගෙන් සමන්වීත අම් රංචි මිනිසුන්ගේ ගම්බුම් ආකුමණය කිරීමට උත්සාහ දරන්නේ ඉතා සීමිත වශයෙනි. බොහෝ පුදේශ වල විය මිනිස් වාසස්ථාන වලින් දුර බැහැර පිහිටි අනාරක්ෂිත වගාධීම් වලට සීමා වේ. නමුත් සමහර තනි අම්න් හෙවත් වැස්මහුතු පිරිම් අම්න්, ගම්මාන වෙත පැමිණ මිනිසුන්ගේ බවහෝග හා දේපොල හානි කිරීමට වැඩි නැඹුරුකාවක් දක්වයි. විම අවස්ථා වල ඔවුන් අතින් මිනිස් පිළිත ද හානි විය හැක.

මෙතෙක් කළයේ බොහෝ අවස්ථා වල මෙසේ ඇති වන අම්-මිනිස් ගැටුම් මැධිපැවත්වීමට සිදු කළේ පුශ්න ඇති කරන හා තොකරන සියලු අම්-ඇතුන් ඔවුන්ගේ වාසනුමියේ කොටසකට සීමා කර විදුලි වැටක් ඉදිකිරීමට තැත් කිරීම ය. විසේත් නැත්තම් විම සතුන් සම්පූර්ණයෙන් ම ඔවුන්ගේ වාසනුමියෙන් පිටතට ව්‍යුතා පිටස්තර පුදේශයක තිබෙන වන උද්‍යානයකට හෝ අනයනුමියකට ගාල් කිරීමට තැත් කිරීම ය.

මෙම වන අම් පාලන කුමයේ පදනම සියලු අම්-ඇතුන් වනජීවී රක්ෂිත වලට සීමා කිරීම වුව ද, වසර හැරේතැවක පමණ සිට මෙම ඉලක්කය සපුරා ගැනීමට දරන ලද ඉහළත් උත්සාහයන් මේ දක්වා බොහෝ විට අස්ථරික වී ඇත. මේ දක්වා වනජීවී රක්ෂිත වලින් පිටත වන අම්න් දෑවි ගෙවන පුදේශ සියලුමක ම පාහේ අම් පැන්තිමේ මෙහෙයුම් සිදු කර ඇත. වනමුත් වනජීවී රක්ෂිත වලින් පිටත වන අම්න් දෑවි ගෙවන පුදේශ වල අම්-ඇතුන්ගේ පැවත්වීමට සුදුසු පරිසර තත්ත්ව පවතින කිසිම අවස්ථාවක විම සතුන් ඉන් ඉවත් කිරීමට මේ දක්වා හැකියාව ලැබේ නැත.

අද වන විට ද ශ්‍රී ලංකාවේ වෙශෙන අම්-ඇතුන්ගෙන් සියයට නැත්තැවකට වඩා පිටත් වන්නේ වනජීවී රක්ෂිත වලින් පිටත ය. අම්-මිනිස් ගැටුම සම්පූර්ණයෙන් ම ව්‍යාප්ත ව පවතින්නේ මෙම වනජීවී රක්ෂිත වලින් බැහැර පුදේශ වල ය.

විෂෙන්ම තමන්ගේ තිප්පාම් වලින්, වාසනුම් වලින් පහන් සිවුහල් කර පිටස්තර වනජීවී රක්ෂිත වලට ගාල් කළ අම් රංචි වල සිරින අහිංසක ගැහැනු සතුන්ට හා පැවත්වන්ට ආගන්තුක පර්සරය තුළින් උන්ගේ විදිහෙළු අවශ්‍යතාවන් සපුරා ගැනීමට තොහැනි වේ. ව්‍යාප්ති අවස්ථා වල වීම සතුන් විදුලි වැටෙන් කොට වූ පුදේශය තළ සිර වී ආහාර හිතයකට මුහුණ දෙනි. විමගින් ඇති වන පෝෂණ දුරටත් ලැබුණු නිසා, විශේෂයෙන් කුඩා අම් පැවත්වන් ඉතා අවසනාවන්න ලෙස දුක් විද බිඛින්නේ මිය යෑම සිදු වේ.

තමන්ගේ ආවේණික වාසනුමියේ කොටසකට හෝ ඉන් බැහැර පුදේශයකට ගාල් කර ඉදි කෙරෙනු විදුලි වැට පෙරළාගෙන පිටතට පැමිණෙන අම්-ඇතුන්ට

හෝ වනජීවී රක්ෂිත වට්ටා ඉදි කෙරෙනු විදුලි වැට්ට වලුන් පිටපතර ව වාසය කරන අලි-ඇතුන්ට ගම්මාන වලට ඇතුළු වී මිනිසුන්ගේ බවහෝග, දේපොල හා පිටිත විනාග කිරීමට තිසිම බාධාවක් නැත. විසේම නිතර නිතර අලි-ඇතුන් පළවා හැරීමේ මෙහෙයුම් සිදු කිරීමෙන් හා ඒවාට විශාල වශයෙන් අලු වෙති නාවිතා කිරීමෙන් සහ අලි-ඇතුන්ට පතොරම් තුවක්කූ වලුන් වෙති තැබීමෙන් අලුන්ගේ ප්‍රවත්ත්වය වර්ධනය වේ. මිනිසුන් කෙරේ වෙටරයක් ඇති වේ. අලු රංවා වල සිරින කුඩා අලු පැවතුන් මිනිසුන්ගේ අලු වෙති, ගැඩිල හැඟීම් හා ගින්දර වැනි අලි-ඇතුන් සාමාන්‍යයෙන් ධිය දක්වන සාකච වලට නිතර මුහුණා දීම සිදු වේ. ව්‍යුතින් ඒවාට ඇති ධිය ඉවත් වී යයි. මෙමෙස දිගින් දිගට ම අප අලුන් සමග ගැරීමෙන් විම ගැටුම තව තවත් වර්ධනය වනවා මිස, ගැටුම සංසිද්ධීමක් සිදු නොවේ. එය ඉදිරියේ දී තව තවත් බරපතල අලි-මිනිස් ගැටුම් ඇති වීමට හේතු වේ.

අලි-ඇතුන් යනු ගක්නිමත්, බුද්ධීමත් හා සංවේදී සත්ත්ව විශේෂයකි. වදුවීමේ තර්පනයට ලක් ව සිරින අලි-ඇතුන් ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිය යටතේ දැඩිව ආරක්ෂාව ලබා දී ඇති සත්ත්ව විශේෂයක් ද වේ. ඒ නිසා විම සතුන්ගේ වාසනුම් සීමා කර හෝ විම වාසනුම් වලින් විම සතුන් පිටමං කර අලි-මිනිස් ගැටුම විසඳීම යතාරියක් නොවන බව අප වටහා ගත යුතුය. තමන් ගමක් හෝ ගොවී සම්තියක් ලෙස සංවේධානය වී තම ගමට හෝ කුම්ඩුරුයාට ආරක්ෂාව සලසා ගැනීම ඊට වඩා සාර්ථක ව සහ ක්ෂේත්‍රීක ව අලුන්ගෙන් ඇති වන හානි ව්‍යුත්ක්වා ගැනීමට හැකි තුම්බේදායකි.

වන අලු ප්‍රහාර වලට ලක්වන ගම්මාන වල ජනතාවගේ ඉල්ලීමක් වන්නේ 'ප්‍රශ්නකාරී වන අලුන්' අල්ලා වෙනත් දුර බැහැර ප්‍රදේශයකට ගෙන ගොස් දැමීය යුතු බව ය. විම අලු පාලන කුම්බේදාය හැඳුන්වන්නේ අලි-ඇතුන් පරිස්ථිපතනය (Translocation) යනවෙනි.

විශේෂයෙන් මිනිස් පිටිත හා දේපොල වලට තර්පන ව්‍යේල කරන බවට වේද්දනා ලබන අලි-ඇතුන් මේ ආකාරයෙන් පරිස්ථිපතනය කෙරේ. ඒ අනුව තීර්වින්දුනය කර, අල්ල බැඳු, ලෙරුරුය බහා විම සතුන් තමන් වෙසෙන පාරමිපරික වාසනුම්යෙන් ඉවත් කර, වඩා දුරබිජාර ආගත්තුක පරිසරයක පිහිටි වනජීවී රක්ෂිතයකට පිටමං කිරීම සිදු කෙරේ.

නමුත් මෙයේ පරිස්ථිපතනය කරන ලද අලි-ඇතුන්ට GPS වන්දිකා රේඛියේ කරපරී පළදවා සංරක්ෂණ පරුයේෂණ ආයතනය සහ වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව සිදු කර ඇති පරුයේෂණ මගින් අනාවරණය වී ඇත්තේ ප්‍රශ්න ඇති කරන ප්‍රවත්ත්වකාරී තති අලුන් කිසි ලෙසකට් තමන් ගෙන ගොස් දුමන්

වනපිටී රක්ෂිත තුළට සීමා නොවන බව ය. විම රක්ෂිත වටා විදුලි වැටවේ ඇත්තේ මීවා කෙසේ හෝ කඩා ධිඳ දුම්මන් ඔවුනු නැවතත් මිනිස් වාසන්දාන කරා පැමිණෙනි. විම සතුන් අතරන් සමහරක් ආගන්තුක පරිසරයට හැඩගැසීමට නොහැකිව අකාලයේ මරණයට පත් වෙති. විසේ නැතහොත් විම ආගන්තුක පරිසරයේ නැවතත් මිනිස් සමග ගැටුම් ඇති කර ගැනීමට හෝ කිලෝමීටර් සිය ගණුනක් ගෙවා පෙරලා තම මුල් වාසන්දායට පැමිණීමට විම සතුන් පසුබට නොවෙති.

අලි-මිනිස් ගැටුම පාලනය සඳහා ගම්මාන ආරක්ෂා කරමින් ස්ථීර විදුලිවැට ද, කූම්බ ආරක්ෂා කරමින් කාලීන විදුලිවැට ද ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ජනතාව වෙත යන ඔබ මේ පිළිබඳ ව දැනුම්වත් වී සිටීම ඉතා වැදගත් වේ.

මෙම ගෝපිත පුරා මූලික ව්‍යාපෘති තුළින් අලි-ඇතුන් කොහො සිට කුමන ආකාරයකින් පැමිණියද, විම සතුන්ට කූම්බ හෝ ගමට ඇතුළ වීමට නම් කූම්බ වටා හෝ ගම්මානය වටා ඉදිකර ඇති නොදුන් නඩත්තු කරන ගක්තිමන් විදුලි වැට බිඳිත්තට සිදු වේ. විමන්ම විදුලි වැට ඉදිකර තිබෙන්නේ කූම්බ හෝ ගම්බම් ආරක්ෂා කර මිස අලි-ඇතුන්ගේ ගමන් මාර්ග හෝ වාසන්දා හරස් කර නොවන බැවින් මීවා මගහැර උන්ගේ වාසන්දායේ ඇවේද ගොස් ආහාර හා ජලය සපයා ගැනීමට අලි-ඇතුන්ට වැඩි තිදුනසක් ලැබෙන නිසා ඔවුන් ගම්වැදීමේ ප්‍රවිණාතාවය බෙහෙවින් අඩු වේ.

గම ఆరක్షా కర దెన సెరిర వ్యులి లై ర్యుకీరిమె పియవర

ପାଠ୍ୟ ଶିଖିବର

මූලක සාකච්ඡා පැවත්වීම හා විදුලි වැට ඉඩකිරීමට අපේක්ෂිත ප්‍රදේශය පරික්ෂා කිරීම

ග්‍රාමීය විදුලි වැටර ඉඩකිරීම පිළිබඳව උනහ්දුවක් දක්වන ගමේ පිරිස හා වික්වී මූලික සාකච්ඡා වටයක් පවත්වා විදුලි වැටර ඉඩ කිරීමට බලාපොරාත්තු වන ප්‍රදේශය පරික්ෂා කර බැඳීම මෙම පියවරේ දී සිදු කෙරේ. වන අම් ප්‍රහාර වලින් ගම්මාන ආරක්ෂා කර දෙන ග්‍රාමීය විදුලි වැටර ඉඩ කිරීමේ වැඩසටහනේ පළමු පියවර මෙයයි. මෙම සාකච්ඡාවේ දී අදාළ ගම්මානයට කොතරම් වන අම් ප්‍රහාර විශ්ලේෂණ වන්නේද, විම ප්‍රහාර වලක්වා ගැනීමට ගම්මුන් මෙනෙක් දර ඇති උත්සාහයන් මොනවාද, එවායේ සාර්ථක-අසාර්ථක බව කෙබඳද යන කරුණු පිළිබඳව විශේෂ අවධානය ගෙමු කළ යුතුය. ග්‍රාමීය විදුලි වැටර පිළිබඳව ඊට උනහ්දුවක් දක්වන පිරිසට මූලික දැනුම බඩා දීම මෙම පියවරේ දී ඔබ වෙත පැවතෙන සුවිශේෂී වශයෙන්මයි. ග්‍රාමීය විදුලි වැටර තමන්ට ප්‍රයෝගනවත් වනු ඇතැයි ගම්මුන් තුළ විශ්වාසය ඇති කරවීම මෙහි දී සිදු කළ යුතුය. ඔවුන් ඒ පිළිබඳ ව විශ්වාසය තබා කළයුතු කිරීමට කැමතැන්ත පළකළහොත් විදුලි වැටර ඉඩකර අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාම සඳහා ඇතිකර ගත යුතු විකර්තාවන් පිළිබඳව ඔවුන්ට මූලික අවබෝධයක්ද මෙම පියවරේ සාකච්ඡා වටය අවසානයේ බඩා දිය යුතුය. ඔහුන් සියලු ගම්මාසින් එකරුණ වී මේ පිළිබඳව තවදුරටත් සාකච්ඡා කර ඉදිරි පියවර වෙත යනවාද යන්න තීරණය කිරීමට අවස්ථාව බඩා දිය යුතුය.

ගම්මානයේ පිහිටීම දක්වන GPS බණ්ඩාංක කිහිපයක් ලබාගෙන ඉන්පසු විදුලි වැට ඉදිකළ හැකි ආකාරය හා විත ගමන් මග පිළිබඳ මුළුක අධ්‍යාපනයක් ද මේ සමග සිදු කළ යුතුය.

මෙහි දී සැලකිලිමත් විය යුතු කරුණු:

- වික් විදුලි වැටක් මගින් සම්පූර්ණ ගමක් හෝ ගමක කොටසක් සම්පූර්ණයෙන් ආවරණය කිරීම වඩාත් යෝගා වන අතර, ගමේ පැට්තක් පමණක් ආවරණය වන සේ වැට ඉදිකිරීම විත සාර්ථකත්වය හින වීමට බලපායි.
- විදුලි වැට මගින් ආවරණය කිරීමට අපේක්ෂා කරන ප්‍රශේශය තුළ කිසිදු ලද කැලුස්වක්, බඳිකුරිටියක්, වනාන්තර කොටසක් හෝ වසරේ යම්කිසි කාල සීමාවක් තුළ පමණක් වගා කරන ඉඩම් හෝ කුමුරු නොපැවතිය යුතුය.

දෙවැනි පියවර

වැකිදුර තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම හා කංචාදය

පළමු හමුවෙන් සතියකට පමණ පසු ග්‍රාමීය විදුලි වැට පිළිබඳව සියලුම ගම්වාසීන් දැනුම්වත් කිරීම සඳහා රැක්වීමක් පැවත්විය යුතුය. විදුලි වැට මගින් ආරක්ෂාව ලැබේමට බලාපොරොත්තු වන ගම්මානයේ සෑම පැවතින්ම වික් අයකු වත් මේට සහභාගි වීම අවශ්‍යය. අලි-මිනිස් ගැටුම පාලනය කරන්නේ කෙසේද, රේට විදුලි වැට යොදා ගන්නේ කෙසේද යන කරුණු පිළිබඳ ව මෙම රැක්වීමේ දී වැකිදුර තොරතුරු බඩා දීම සිදු කළ යුතුය. වෙසේම විදුලි වැට ඉදිකර පවත්වාගෙන යාමට අභ්‍යන්තර තොරතුරු බැඳුව මුදල ඇතින් ගැනීමේදී හා විකාරතාවන් ගැනත් ඒ සඳහා ගුම්පා හා මුදල අතින් ගැම්වාසීන් දායකත්වය දැරිය යුත්තේ කෙසේද යන්න පිළිබඳවත් ජනතාව ගැමුරින් දැනුම්වත් කළ යුතුය. ඒ සම්බන්ධයෙන් රැක්වීමේ දී සියලු දෙනාටම කතා ධහ කර ප්‍රශ්න අසා දැනගැනීමටද මෙම පියවරේ දී අවස්ථාව බඩා දිය යුතුය.

ග්‍රාමීය විදුලි වැටක් යනු අලි-අනුන්ගෙන් සිදුවිය හැකි හානි අවම කර ගැනීමේ මාරුගයක් පමණක් බවත්, එය මායිම් කාරකයක් නොවන බවත් ඒ අනුව වැටට ඇතුළත් විය යුත්තේ තමන් පාවිච්චියට ගන්නා බැවිත කොටස් පමණක් බවත් රැස් ව සිටින ගම්වාසීන්ට මනාව පැහැදිලි කර දිය යුතුය.

තමන්ගේ ගමීමානය ග්‍රාමීය විදුලිවැටක් මඟින් ආරක්ෂා කරගැනීම සඳහා ගම් වැසියන් මූලික සාකච්ඡා වටය පවත්වමින් - වෙළ්පන්කළම, උගුණුමලය

ග්‍රාමීය විදුලිවැට මාර්ගය නීර්ණාය කරගැනීම සඳහා ගම්මුන් සමග ක්ෂේෂ පරීක්ෂණය සිදුකරන ඇටස්ථාවක්

ග්‍රාමීය විදුලි වැට ඉඩිකිරීමට අපේක්ෂිත මාර්ගය බෝසර් යන්ත්‍රයක් මගින් විෂ්පේනෙහි කරන ආකාරය

විදුලි වැට මාර්ගය විෂ්පේනෙහි කළ පසු ලත්තුවක් ඇද කණු වලට හැරීමට අවශ්‍ය ස්ථාන සළකුණු කිරීම

උඳාහරණයක් ලෙස ගම්කිසි පුද්ගලයකට ඉඩීම් අක්කර පහක් අයන් වූවද, නිවස භා ගෙවන්ත සඳහා භාවිතා වන්නේ අක්කර භාගයක් පමණක් නම් වැට වීම අක්කර භාගය මායිමේ පිහිටුවීම වඩාත් සුදුසුය. තවත් අයකු තම අක්කර පහක ඉඩීමෙන් අක්කර දෙකක් ගෙවනු වගාච සඳහා භාවිතා කරයි නම් වීම අක්කර දෙක මායිමෙන් වැට ස්ථාපිත කිරීම සුදුසු ය.

අනාගත දිනයක තම දු-දුරුවන්ට පදිංචිය සඳහා ඉඩීම් තවත් කොටසක් අවශ්‍ය නම් හෝ ගෙවනු වගාච ඉඩීම් තවදුරටත් පුළුල් කිරීමට අවශ්‍ය නම් වැශි අවස්ථාවක දී ඒ අනුව වැටෙම් පිහිටීම වෙනස් කර, තමන්ට අයන් ඉඩීම රසි සේ භාවිතා කිරීමට මෙම කුමය යටතේ අවස්ථාව ඇති බව පැහැදිලි කර දිය යුතුය. මෙය ගම්මුන් විසින් තම ආරක්ෂාව සඳහා පමණක් නිර්මාණය කර ගන්නා වැටෙක් නිසා විය කිසිදු ආකාරයකින් වෙනත් පුද්ගලයකට හෝ ආයතනයකට මායිම් කාරකයක් ලෙස සැලකීම සිදු කළ නොහැකිය. විවැනි යම් ගැටළුකාර තත්ත්වයක් ඇතිවුවනාත් වැට ගළවා ඉවත් කර ගැනීමට ද ගම්මුන්ට හැකියාව පවතී.

විදුලි වැට ස්ථාපිත කිරීමට සහ නඩත්තු කිරීමට පුර්ණ ඉම දායකත්වය ලබාදීමට අමතරව ඒ සඳහා ගම්වාසින්ගේ මූල්‍ය දායකත්වය ලබා ගැනීම විනි සාර්ථකත්වය සඳහා නිර්ණාත්මකය. ඒ සඳහා ප්‍රමාණවත් මුදලක් නියම කොට විදුලි වැටෙන් අවරණය වන පුද්ගලයේ ඉඩීම් අයිතියට සාපේක්ෂව වික් ඉඩීම් නිමියන් විසින් ගෙවිය යුතු මුදල ප්‍රමාණය (අක්කරයකට යම් නිසා මුදලක් වශයෙන්) නියම කර ගැනීම යෝග්‍යය. ඒ අනුව ආවරණය වූ පුද්ගලයේ ඉඩීම් අක්කර 20 හිමිකම් කියන්නෙකු අක්කර 1 අයිතිකරුවෙකු මෙන් දෙනුණුයක් ගෙවිය යුතු ය. ඒ මුදල ගාලීය වැටෙම් අනාගත නඩත්තුව සඳහා අරමුදලක අත්තිකාරම වනු ඇත. ඊට අමතරව සංම මසකම වික් පවුලකින් යම්කිසි නිශ්චිත මුදලක් විකනු කර නඩත්තු අරමුදල වර්ධනය කර ගත යුතුය. මෙම කාරණා පැහැදිලි කර ඒ සෑම කරුණාක් පිළිබඳවීම සියලු දෙනාටම කතා බහ කර ප්‍රශ්න අසා පැහැදිලි කර ගැනීමට මෙම පියවරේ දී අවස්ථාව ලබා දිය යුතුය.

විදුලි වැට ඉදිකිරීම සඳහා ගම්වාසින්ගේ ඉම දායකත්වය ලබා ගැනීමේද ද ආවරණය වන ඉඩීම් ප්‍රමාණය නිර්ණායකයක් ලෙස භාවිතා කළ හැකිය. උඳාහරණයක් ලෙස විදුලි වැට මගින් ඉඩීම් අක්කර පහක තුම් ප්‍රමාණයක් ආවරණය කර ගන්නා පුද්ගලයෙක් ඉඩීම් අක්කරයක් ආවරණය කර ගන්නා පුද්ගලයකු මෙන් පස් ගුණයක ඉම දායකත්වය සැපයීය යුතුය. යම්කිසි පුද්ගලයකට තමන් විසින් විදුලි වැට ඉදි කිරීම සඳහා ඉම දායකත්වය නොහැකි නම් ඒ සඳහා කුළුකරුවන්ගේ ඉම ලබාදීම සිදු කළ හැකිය.

ග්‍රාමීය විදුලි වැට ඉදි කිරීමේ ඉදිරි වැඩි කටයුතු සැලසුම් කළ යුත්තේ මෙම සාකච්ඡාවේ දී ඉදිරිපත් වන කැමැත්ත අනුවය. ගම්මුන් සියලු දෙනාම තමන්ගේ ගම, වන අලින්ගෙන් ආරක්ෂා කර දෙන ග්‍රාමීය විදුලි වැට ඉදිකිරීමට කැමැත්ත පළකළහාත් ර්‍යාය පියවරට දින ගොඳු ගනු ලැබේ. වනම් විදුලි වැට මාර්ගය සැලසුම් කිරීමේ පියවරයි.

යමිකිසි ජේත්තුවක් නිසා ගම්මුන් අතරින් වික් අයකු හෝ කිහිපදෙනකු එස් සඳහා සහභාගි නොවීමට තීරණාය කළහාත් එම ගම සඳහා ග්‍රාමීය විදුලි වැටක් ඉදි නොකිරීම වඩාත් යෝගය. කෙසේ නමුත් එස් සඳහා උනන්දුවක් දක්වන පිරිසට, විදුලි වැට ට අකමත්ත දක්වන පිරිස සමග වැඩිදුරටත් සාකච්ඡා කර ඕවත් සමග විකශ්‍යතාවක් ඇතිකර ගැනීමට හැකියාව ඇති බව පැවසුවහාත් එස් සඳහා ඉඩ ලබාදීම කළ හැකිය.

තුන්වැති පියවර

විදුලි වැට මාර්ගය සැලසුම් කිරීම

ගමේ සියලු දෙනාම විදුලි වැට ඉදි කිරීමට විකශ්‍යතාව පළ කර සතියක පමණ කාලසීමාවක දී විදුලි වැට මාර්ගය සැලසුම් කිරීමේ රස්වීම පැවැත්වය යුතුය.

ඊට ගම්මානයේ සම පවුලකින්ම වික් අයකු බැඟින්ද, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ නා වනප්ලේ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරී මහත්වරුන්ද, ග්‍රාම නිලධාරීන්ද පුද්ගලයේ දේශපාලන නියෝජිතයන්ද සහභාගි කර ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය ය.

මෙම රස්වීමේ දී මුළුන්ම වන අලින්ගෙන් ගම ආරක්ෂා කර දෙන ග්‍රාමීය විදුලි වැට ඉදි කිරීමේ භාරදුර කාර්යාල නායකත්වය දීමට 'විදුලි වැට කම්මුවක්' පිහිටා ඊට නිලධාරී මණ්ඩලයක් පත් කර ගත යුතුය. විදුලි වැට නඩත්තු අරමුදල පිහිටුවීම සඳහා ගම්වාසින්ගේ මූලස දායකත්වය අනුව අවශ්‍ය මුදල් විකු කර අවසන් කිරීම සඳහා දින වකවානු තීරණාය කර ගැනීම ද මෙහි දී සිදු කළ යුතුය.

ගම්මානය වටා විදුලි වැට ඉදි කිරීමට හැකියාව ඇති මාර්ගය පිළිබඳව සියලුදෙනා ගේ විකශ්‍යතාවෙන් තීරණාය කිරීම මෙම පියවරේ දී සිදු කෙරේ.

විදුලි වැටක් ඉදිකිරීම සඳහා විදුලි වැට මාර්ගයේ කණු සිටුවීමට වළවල් සරීම -
පන්මලදව්විය, තීකුණාමලය

විදුලි වැට කණු උසක්ටර රථකක් මගින් ප්‍රවාහනය කර නියමිත ස්ථාන වල සිටුවීම -
පන්මලදව්විය, තීකුණාමලය

ග්‍රාමීය විදුලි වැටක කණු සිටුවා කමිඩ් ඇස්සීමට සූදානම් කර ඇති ආකාරය

ග්‍රාමීය විදුලි වැටක කොන් ගනුවක් අධාරක කණු යොදා ශක්තිමත්ව සකස් කර ඇති ආකාරය - බුලුගොල්ල, ගල්ගමුව

විදුලි වැට ඉදි කිරීමට යෝජන මාර්ගයේ සම්පූර්ණයෙන්ම පා ගමනින් ගොස් GPS බහ්බාංක බඩාගත යුතුය. විම සංචාරය සඳහා ගම්චාසීන්ද නිලධාරීන්ද සහභාගි විය යුතුය. විම ගමන් දී විදුලි වැට හඩින්තුව සඳහා ගම්චාසීන් ඉදිරියේ දී නිතර නිතර මෙම මගෙන් ගමන් කළ යුතු බවද, විම වැටෙන් ආවරණය වන ඉඩම් නිරන්තරයෙන් ම ගුද්ධ පවිතු කර තඩා ගත යුතු බවද අවධාරණය කිරීම අත්සවශය. විමනින් පාවිච්චියට තොගන්නා ඉඩම් විදුලි වැට තුළට ඇතුළු කිරීමෙන් වැළකීමට ගමුමුන් පෙළම්වීමේ හැකියාව පවතී. ඉන්පසු විදුලි වැටෙන් ආවරණය වන ඉඩම් වල ඇතුළු මාසීම් වලදී GPS දත්ත බඩා ගත යුතුය.

මෙහි දී විදුලි වැට ගමන් කරන මාර්ගය පිළිබඳව සියලුදෙනා ගේම කැමැත්ත පරිදි විකෘතයාවක් ඇතිකර ගැනීමට හැකි වුවහොත් විදුලි වැටෙන් ආවරණය කර ගැනීමට බලාපොරොත්තු වන පුද්ගලය විළිපෙහෙලි කිරීම සඳහා දීන යොදා ගැනීම සිදු කළ යුතුය.

හතරවැනි පියවර

විදුලි වැට මාර්ගය සිතියම්ගත කිරීම

විදුලි වැට මාර්ගයෙහි GPS දත්ත පරිසහක උපකාරයෙන් සිතියම්ගත කිරීම මෙම පියවරේ දී සිදු කෙරේ. ඒ සඳහා Google Earth සිතියම් හාවිතා කිරීම වඩාත් යෝගය.

ඉන්පසු වැටෙහි දිග ගණනය කර වැටෙන් ආවරණය වන පුද්ගලයේ අක්කර ගණන ගණනය කළ යුතුය. ඉන්පසු වික් වික් ඉඩම් මාසීම් වල GPS දත්ත සලකුණු කොට වික් වික් ඉඩම් නිමියාව අයත් ඉඩම් පුමාණයද, ඒ අනුව නියම වන මුදල් පුමාණය ද සඳහන් ලැයිස්තුවක් විදුලි වැට කම්ටුවට බඩා දිය යුතුය. වික් වික් ඉඩම් වල විකෘත වැටෙන් ආවරණය වන මුළු පුද්ගලයට දළ වශයෙන් සමාන විය යුතුය.

පස්වැනි පියවර

විදුලි වැටෙන් ආරක්ෂා කර ගැනීමට අපේක්ෂිත ප්‍රදේශය විෂ්වාසී කිරීම

විදුලි වැට සඳහා තීරණය වූ අරමුදල් යේකර බැංකු ගිණුමක් ස්ථාපිත කර ගැනීමෙන් අනතුරුව විදුලි වැටෙන් ආරක්ෂා කර ගැනීමට අපේක්ෂිත ප්‍රදේශය විෂ්වාසී කිරීමේ පියවරට යාමට හැකියාව ලැබේ.

මම වන අලින්ගෙන් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා ඉදි කරන විදුලි වැට තුළට ඇතුළත් වන සම් ප්‍රදේශයක්ම විෂ්වාසී කිරීම අනිවාර්යයෙන්ම සිදු කළ යුතුය. ඒ මන්ද යන් යම් නිසි ආකාරයක්න් අලියකු විදුලි වැට පෙරපාගෙන ගමට ඇතුළු ව්‍යවහාර් වම අලිය සැරැවී සිටීමට තෝරාගන්ගේ ගම්මානයේ ඇති කුඩා බැඳිකුටුටි හා වන රෝද බැවිති. විසේම විදුලි වැට මගේන් ආවරණය වූ ප්‍රදේශය තුළ බැඳිකුටුටි හා වන රෝද ඉතිරි ව පැවතුනහාන් අලි-ඇතුන් එවාට ආක්ෂණ්‍ය වීමද සිදු වේ. තවද විදුලි වැටෙන් අවරණය වන ප්‍රදේශය තුළ දඟ කැඹැල, බැඳිකුටුටි නිධිමෙන් වැට වෙත පැමිණුන අලියකු නිරික්ෂණය කිරීමට ගම්මාන්ට ඇති හැකියාවද, වම අලියට ගම්මාන් දියුණුවෙමට ඇති අවකාශයද අඩු වේ. විමගේන් අලින් විදුලි වැට කැඩීමේ ප්‍රව්‍යාකාචක වැඩි වේ.

නිසි පරිදි තුම්ය ගුද්ධ පවිතු කර ඇත්ද යන්න මැන ගැනීම සඳහා මිනුම් දුන්ධික් ලෙස රාශ්‍ය කාලයේ විදුලි පන්දම් විෂ්වාසී තම නිවසේ හෝ ගම්මානය හරහා ඇති මාර්ගයේ සිට වැට වෙත එල්ල කළ විට විය නොදුන් නිරික්ෂණය වීම භාවිතා කළ හැකිය.

ගම්මාන් විසින් දිනයක් යොලුගෙන අදාළ ප්‍රදේශය විෂ්වාසී කිරීමෙන් පසුව වම කටයුත්ත ප්‍රමාණවත් පරිදි සිදු වී ඇත්ද යන්න සොයා බැඳීම සිදු කළ යුතුය. ඒ සොයා බැඳීමට විදුලි වැට කම්මුවේ සාමාජිකයන්ද සම්බන්ධ කර ගත යුතුය.

අදාළ ප්‍රදේශය විෂ්වාසී කිරීම ප්‍රමාණවත් පරිදි සිදුවේ නොතිබුණහාන් විය සම්පූර්ණ නිරීමට තවත් අවශ්‍ය තරම් කළේ ලබා දීම සිදු කළ යුතුය.

හයවැනි පියවර

විදුලි වැට මාර්ගය සලකුණු කිරීම

ගම්මාන් විසින් නියමාකාරයෙන් ගම්මානයේ වැටට ඇතුළු වන ඉඩම් විෂ්වාසී කිරීමෙන් අනතුරුව විදුලි වැට මාර්ගය සලකුණු කිරීමේ පියවරට යාමට හැකියාව ලැබේ.

විදුලි වැට හරහා ගමන් කිරීමට යොදන ගේවීවෙක ස්පින්ග් කොටස සකස්කරන ඇයුරු

විදුලි වැට වැඩි දුරටත් ආරක්ෂා කරගැනීම සඳහා කණු ආවරණය වන පරිදි කම්බ දැඹක් යොදන ආකාරය

වින්ජයිස් ගෘහයක් ඇතුළත
ලපාංග තැන්පත් කර ඇති
අභ්‍යාරය

ග්‍රාමීය විදුලි වැටක වින්ජයිස්රය
ඇතුළු උපාංග තැන්පත්කිරීම
සඳහා සාමාන්‍යයෙන් යොදාගත්තා
වින්ජයිස් ගෘහයක්

විදුලි වැට පරිපථය දීම් ගැන්වීම

ජ්‍යේ සඳහා විදුලි වැට කම්පුවේ තිබුධාරීන් මෙන්ම ප්‍රමාණවන් තරම් අත්දෙවිකරුවන්ද සූදානම් කර ගත යුතුය. වැට මාර්ගය සලකුණු කිරීමට අවශ්‍ය තරම් වැට ඉති සපයා ගැනීම පිළිබඳව මෙහි දී විශේෂ අවධානය යොමු කිරීම වැදගත් වේ. පසුගිය ගමන් වාර වල දී තීරණය කරගන් පරිදි හා වැට ඉදි කිරීමට ඇති අවහිරතා ඉවත් වන පරිදි විදුලි වැට මාර්ගය ඉනි යොදා තුම්යේ සලකුණු කිරීම මෙම පියවරේ දී සිදු කෙරේ.

විදුලි වැටෙන් ආවරණය කිරීමට බලාපොරොත්තුවෙන් විෂ්පෙහෙලි කළ ප්‍රදේශය මායිමෙන් මෙම වැට මාර්ගය සලකුණු කිරීම සිදු කළ යුතුය.

සත්වයි පියවර

විදුලි වැට මාර්ගය එළිපෙහෙලි කිරීම

වැට මාර්ගය සලකුණු කරනු ලබන දිනයේ දී ගම්මුන් සියලුදෙනා ගේ කැමැත්ත පරිදි විදුලි වැට ගමන් කරන මාර්ගය තවදුරටත් විෂ්පෙහෙලි කර අවකන් කිරීම සඳහා දිනයක් නියම කර ගත යුතුය. ඒ අනුව ගම්බැසින් විසින් මිටර් තුනක් පමණ පළුල බිම් තීරුවක් විෂ්පෙහෙලි කොට තනුකොළ ඉවත් කොට හැකි පමණ සමතලා වන පරිදි සකක් කළ යුතුය.

ගම්මුන් සාකච්ඡා කර ඒ කටයුත්ත සිදු කිරීම සඳහා සූදාසු කුමයක් තීරණය කර ගත හැකිය. තම තමන්ගේ ගුම බායකන්වයෙන් හෝ විසේත් නැත්තම් නිසි මුදලක් විකතු කර තුළු තුම්කයන් යොදාවා හෝ තුළු පදනම මත ලබා ගත් බෝසර් යන්තුයක් මින් හෝ විම කටයුත්ත නිම කිරීමට හැකියාව පවතී.

විම කටයුත්ත නිමා කිරීමෙන් පසුව විදුලි වැට කම්පුවේ තිබුධාරී මණ්ඩලය සමග ගොස් විදුලි වැට මාර්ගය නියමාකාරයෙන් විෂ්පෙහෙලි කර ඇත්දැයි යොයා බැලීම අත්‍යවශ්‍යය. විහි අඩුපාඩු තිබේ නම් තවත් ප්‍රමාණවත් කාලයක් ලබාදී විම කටයුත්ත අවසන් කරවීමට හැකිය.

අවවැනි පියවර

වැට කණු සිවේම සඳහා වළවල් ලකුණු කිරීම සහ අමුදව්‍ය තීරණය

විදුලි වැට ඉදි කිරීමට යොළනා කරන මාර්ගය විෂ්පෙහෙලි කර සම්පූර්ණයෙන්ම ගුද්ධ පවිතු කිරීමෙන් පසුව වැට කණු සිටුවීමට අවශ්‍ය වළවල් කැසීමට දිනයක්

නියම කර ගැනීම සිදු කළ යුතුය. විදුලි වැට කම්ටුවේ නිලධාරීන් හා ප්‍රමාණවත් තරම් අත්ලදුවිකරුවන් මේ සම්බන්ධ කර ගැනීම අවශ්‍ය වේ.

ව්‍යුත්පනෙහිලි කර ඇති විදුලි වැට මාරුගය දිගේ ඇවිද යම්න් ලනුවක් එ් දිගේ ඇද කණු සිටුවීමට අවශ්‍ය තැන් හඳුනාගෙන වැට ඉන් මගේ සුලකුතු කිරීම මෙම පියවරේ දී සිදු කෙරේ. වැට සාපු රෝබාවක් ඔස්සේ ඇදී යන විට දී කතු අතර පරතරය මිටර් 15ක් පමණ වන සේ පවත්වා ගත හැකි අතර, වැටේ දිගාව වෙනස් වන තැන්වල දී අමතර කතු යෙදිය යුතුය.

එම් අතරම විවිධ වර්ග වල වැට කණු කොපමණ අවශ්‍ය ද, ගේට්ටු කොපමණ යොදනාවාද යන්න හා එම් කුමන ස්ථාන වලද යනාදිය ගණනය කිරීම හා තීරණය කිරීමද මේ සම්ගාමීව සිදු කෙරේ.

වළවල් හාරා නිම කිරීමට දිනයක් නියම කර ගැනීම මේ අවස්ථාවේ දී වැදගත් වේ. වැසේම විදුලි වැට ඉදි කිරීමට අවශ්‍ය අමුලවා ලැයිස්තුවක් සකස් කරගැනීම ද ඇණවුම් කිරීමද සිදු කළ යුතුය.

නවචිත පියවර

කනු, වළවල් හැරීම සහ එනජිකර් කුටිය නිර්මාණය

කනු සිටුවීම සඳහා අවශ්‍ය වළවල් සංඛ්‍යාව ප්‍රමාණවත් දිග, පළල හා ගැඹුරින් සමන්විත ව හාරා ගැනීම සඳහා ගම්මුන්ට නිර්දේශ ලබා දිය යුතුය. එම් සඳහා මිනුමක් සාදාගෙන සියලු වළවල් සමාන ආකාරයට හාරා ගැනීමට ගම්මුන් පෙළඳිවිය යුතුය. එම් සඳහා ප්‍රමාණවත් කාලයක් ලබා දිය හැකිය. වළවල් හාරා නිම කිරීමෙන් පසු විම කටයුත්ත නියමාකාරයෙන් සිදු කර ඇත්ද යන්න පරීක්ෂා කිරීමට විදුලි වැට කම්ටුවේ නිලධාරීන් යොමු කළ යුතුය.

යමිකිසි අඩුපාඩුවක් සිදු වී ඇත්තම් තවත් ප්‍රමාණවත් තරම් කළේ ලබාදී විම කටයුත්ත නිමා කිරීමට ඉඩ සුලකා දිය යුතුය.

ගැවෙන නොමැති නම් විදුලි වැට ඉදි කිරීමට දිනයක් යොලු ගනු ලැබේ. එම් සඳහා ප්‍රමාණවත් තරම් අත්ලදුවිකරුවන් සපයා ගැනීම ඉතා වැදගත් ය. වැට ඉදි කිරීමට අවශ්‍ය අමුලවා සපයාගෙන ගබඩා කර ගැනීම එම් අතර කළ යුතුය.

වැටට අවශ්‍ය විදුලිය සපයන 'එනජිසරය' තැන්පත් කිරීම සඳහා කුටියක් ඉදි කර ගැනීම සිදු කළ යුතුය. විය එනජිසරය සහ රීට අදාළ උපාංග කට්ටිවලය

ග්‍රාමීය විදුලි වැටක වීනපයිසරය ඇතුළු උපාංග තැන්පත්කරීම සඳහා යොදාගෙන ඇති
අඩු වියදම් වීනපයිසර තුරියක්

වීනපයිසර තුරියක ඇතුළත උපාංග තැන්පත් කර ඇති ආකාරය

සාර්ථකව වැඩි නිම කරන ලද ග්‍රාමය විදුලිවැටක් ජනනා අයිතියට පතිකරීමේ උත්සව
අවස්ථාවක් - ගාලෝවැව, අභෑග්‍රිවැව

වන අම් ප්‍රහාර විමින් ගම යකදෙන සාර්ථක ග්‍රාමය විදුලි වැටක නාම පුවරුවක් -
මිහුනායලොල, ගාලෝවැව

වැඩි නිමකර තියම ආකාරයෙන් නඩීත්තු කර පවත්වාගෙන යන ග්‍රාමීය විදුලි වැටක් -
පන්මලයදුවලේ, රීඛුණාමලය

විදුලිවැටක විදුලි බාරාව ගොයන පුරාමාණය 'මල්ටී මිටර්' උපකරණයක් මගින් මැන
බලන ආකාරය

ග්‍රාමීය විදුලි වැටක් අදික්ශේෂණය කරන අවස්ථාවක් - බුන්දල, හම්බන්තොට

ග්‍රාමීය විදුලි වැට මගින් ආරක්ෂාව ලබන ගම්මානයක කුඩා දරුවන් පිරිසක් සතුරින් කල් ගත කරන ආකාරය - බුලුගොල්ල, ගල්ගමුව

හා බැවරිය සවී කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත්වීම සකසේ. ඒ සඳහා මූල්‍ය හා ඉම දායකත්වය ගම්චිසින් විසින් ම දැරීම වඩාත් යෝග්‍ය වේ. විම කටයුත්ත අවසන් කිරීමට දිනයක් නියම කර ගැනීම කළ යුතුය.

දසවැනි පියවර

විදුලි වැට ඉදි කිරීම

කතු වළවල් නාරා 'විනරසිසරය' තැන්පත් කිරීම සඳහා කුරියක් ඉදි කර ගැනීම අවසන් කිරීමෙන් පසු විදුලි වැට ඉදිකිරීම සිදු කෙරේ. වැට ඉදිකිරීම සඳහා සියලුම ගෙමුන් හා ප්‍රමාණවත් තරම් අත්ලද්විකරුවන් සහනාගි කරවා ගැනීම අත්සවශ්‍ය ය.

වැට ඉදිකිරීමේ දී පළමුව කතු සිටුවා අවශ්‍ය නම් කොන්කීරී දමා විය සවී වන තුරු තබා ඉන්පසු කම්බි ඇද වැට සම්පූර්ණ කිරීම මැනවී.

අවසන් පියවර

විදුලි වැට ගම්චිසින් වෙත පැවරීමේ උත්සවය

මෙම අවස්ථාවට විශේෂයෙන් ම ප්‍රාදේශීය ලේකම්තුමන්, පොලීස්, වන සංරක්ෂණ, වනපිටි සංරක්ෂණ නිලධාරීන් සහ දේශපාලන අධිකාරීයද සහනාගි කරවා ගැනීම සුදුසු ය. වහි දී වැට බ්‍ලාඩීමේ හා නඩත්තු කිරීමේ කොන්දේසි මාලාව අනුලන් ගිවිසුම් පත්‍ර විදුලි වැට කම්ටුවේ නිලධාරීන් විසින් තම අන්සන් තබා ප්‍රාදේශීය ලේකම්තුමන් ඇතුළු ආරාධිත අමත්තන් කිහිපයෙන් ගැනීමේද අන්සන් යුතුව ගම්චිසින් වෙත පිළිගැනීමේ යෝග්‍ය ය.

විදුලි වැට පසුවිපරම

විදුලි වැට ස්ථාපිත කළ පසු සතියකට වරක් විය වටා ඇවේද විය පරීක්ෂා කළ යුතුය. මේ සඳහා අවශ්‍ය ආයතනික සැලසුම් සකසා ගත යුතු අතර, ඒ හැම අවස්ථාවක් සඳහාම විදුලි වැට කම්ටුවෙන් නිර්දේශිත ගම්චිසියකු සහනාගි විය යුතුය. විදුලි වැට පරීක්ෂා කිරීමේ දී වහි වොල්ටීයතාවය, විදුලිය කාන්දුවීම් සහ වැට කතු ඇදිවීම් ආදිය කෙරේ විශේෂ අවධානය යොමු විය යුතුය. යම් වරදක් ඇත්තන්ම විය නිර්දේශිත ගම්චිසියාට පෙන්වූ පසු ඔහු ඒ බව විදුලි වැට කම්ටුවට

දැන්වා ඔවුන් විය නිවරදී කළ යුතුය. වසරක කළක් මෙලෙස ක්‍රියාකාර් වූ පස විදුලි වැට නඩත්තුව හොඳ තත්ත්වයේ පවතී නම් පසු විපරම මසකට වරක් කළ නැති ය.

විදුලි වැට ඉදි කිරීමට ගමක් ලෙස එකමුතු වී කටයුතු කළ ආකාරයෙන් ම අවශ්‍ය නඩත්තු කටයුතු සිදු කර, විදුලි වැට අසල වැඩින වල් පැළැසේ ඉවත් කර, යම්කිසි හේතුවකින් අලියකු වැට කණුවක් පෙරල්වහොත් ඒ ගෙන අවධානයෙන් සිට වී කණුව ක්‍රියාත්මක යැල්ත් නගා සිටුවා ගම ආරක්ෂා කරන විදුලි වැට ය කඩලා ගැනීමට ගම්මුන් තුළ උනන්දුවක් ඇති කිරීම ද ඉනා වැදගත් ය. ඒ සඳහා විදුලි වැට කම්ටුවේ මූලිකත්වයෙන් මාසික රස්වීම පැවත්වීම ද වැදගත් වේ.

වන අලින්ගෙන් දිගු කළක් පීඩා විදුලින් ගම්මුන් පිවිතයන් මරණයෙන් අතර සටහක තියැල්තු යුතුය අවසන් කර දැමීම සඳහා ඔබගේ මගපෙන්වීම සාර්ථකත්වය වෙත ප්‍රාගා වී ඇත. ඔබගේ මගපෙන්වීම හා ගම්මුන්ගේ වෙනස මහන්සියෙන් ගම වන අලින්ගෙන් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා ඉදි කරන ලද ග්‍රාමීය විදුලි වැට මින් පසු ගම්මුන්ගේ ආරක්ෂාව සලසා දෙන අතර, වීමගින් අලි-මිනිස් ගැටුම සාර්ථක ව මධ්‍යපැවතීමට නැති බව සහතික ය. වීමගින් ඔබ ශ්‍රී ලංකික ජනතාවට සහ අලි-අභ්‍යන්තර මහඟ සේවයක් සිදු කිරීමේ ගෝරවය නිමි කර ගනු ඇත.

ග්‍රාමීය විදුලි මිනිස් ආරක්ෂා කරගෙන ඇති ගම්මානයක තිව්‍ය වල හා විදුලි වැට්ටී පිහිටීම දැක්වෙන සිතියමක් - මාන්ත්‍රක්ෂක උග්‍රාධිකාරී, අනෙකුවැව

වන අලිනගෙන ගම රිකඳෙන ආරක්ෂිත විදුලි වැට්‍ය

ශ්‍රී ලංකාව තුළ පරිසර සංරක්ෂණය සඳහා ප්‍රධාන බාධාවක් වී ඇත්තේ කළමනාකරණ සඡලසුම් සකස්කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පරිසර සංරක්ෂණය හා කළමනාකරණය සම්බන්ධ තොරතුරු හිගයයි. දැනට දිවයිනේ අලි-මිනිස් ගැටුම් කළමනාකරණය හා වන අලි සංරක්ෂණ සඳහාද බාධාවක්ව පවතින ව්‍යුත් තොරතුරු හිගය පියවීම සඳහා විද්‍යාත්මක කුමවේදයන් ඔස්සේ පර්යේෂණ සිදු කිරීමටත් ප්‍රාග්ධික විසඟුම් යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීමටත් කැපවී සිටින ප්‍රමුඛ පෙළේ ශ්‍රී ලංකාවෙහි ආයතනයක් ලෙස සංරක්ෂණ පර්යේෂණ ආයතනය (CCR) හැඳින්විය හැකිය. 2004 වසරේ සිට සංරක්ෂණ පර්යේෂණ ආයතනය (CCR) ශ්‍රී ලංකාවේ වන අලි ඇතුන් හා ව්‍යුත් සඳහා දිවි ගෙවන වාසභූම් ආක්‍රිතව ප්‍රාග්ධික ජනතාවගේ ප්‍රාග්ධික ව්‍යුත් සුරක්ෂිත කිරීම සඳහා වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව හා අනෙකුත් පාර්ශවකරුවන් සම්ග සම්පූර්ණ කටයුතු කරමින් සිටී. අලි ඇතුන් සංරක්ෂණය හා කළමනාකරණය කිරීමට සපළාවයක ප්‍රවේශයන් විමසා බැඳීම මෙන්ම ප්‍රජාව පදනම් කරගත් අලි-මිනිස් ගැටුම් අවම කිරීම සඳහා වන ප්‍රතිපත්තිමය යොමුවකට මග පැසීම සංරක්ෂණ පර්යේෂණ ආයතනයේ (CCR) අරමුණායි.

සංරක්ෂණ පර්යේෂණ ආයතනය
Centre for Conservation and Research (CCR)

